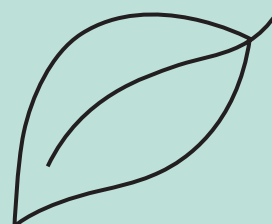
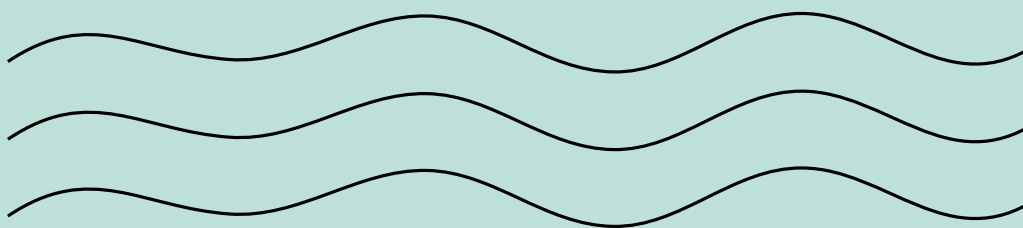
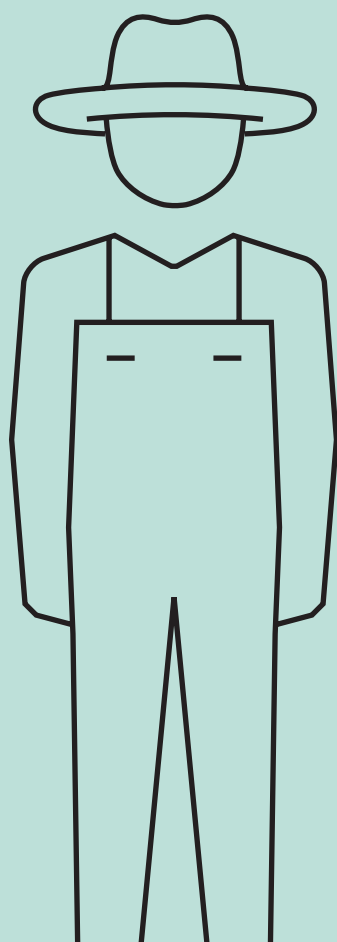
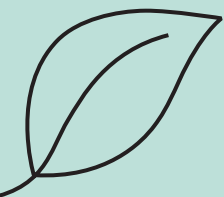

ŻYWNOŚĆ,
ROLNICTWO I MY

ROLNICTWO – to skomplikowane!

Mapa otoczenia
instytucjonalnego,
społecznego
i medialnego

Justyna Zwolińska

Protesty rolników przetaczające się przez Europę w 2024 roku spowodowały wzmożone zainteresowanie rolnictwem wśród mediów, polityków, organizacji społecznych oraz konsumentów. Jakie są przyczyny protestów? Dlaczego rolnicy nie chcą wdrażać Europejskiego Zielonego Ładu? Z jakiego powodu tylko nieliczni bronią proklimatycznych i prośrodowiskowych zmian w rolnictwie?

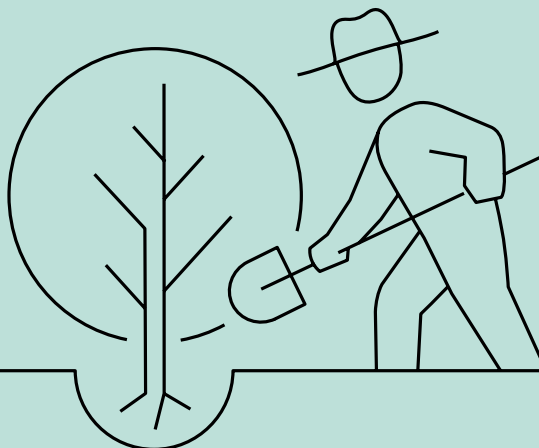
Potrzeba zrozumienia problemów rolników i rolnictwa, które dotąd pozostały na marginesie zainteresowania większości społeczeństwa i decydentów, była impulsem do zorganizowania przez Instytut Spraw Publicznych warsztatów dla mediów na ten temat.

Podczas spotkania skupiliśmy się na problematyce Europejskiego Zielonego Ładu oraz otoczeniu instytucjonalnym, społecznym i medialnym polskiego rolnictwa. Podstawą do rozmowy była mapa przygotowana przez Justynę Zwolińską¹, która obrazuje skomplikowaną nić powiązań w tym sektorze gospodarki zarówno na poziomie międzynarodowym, jak i krajowym. Wskazuje ona instytucje i organizacje publiczne i niepubliczne, biznesowe oraz obywatelskie, które mają zasadniczy wpływ na funkcjonowanie tego strategicznego sektora gospodarki.

Narzędzie to wydało nam się na tyle pomocne w lepszym zrozumieniu sytuacji rolnictwa i rolników, by podjąć decyzję o wydaniu go jako samodzielnej publikacji. Mamy nadzieję, że wesprze ono różne grupy: dziennikarzy, polityków, działaczy społecznych, w codziennej pracy i skutecznym dialogu z rolnikami.

Katarzyna Banul-Wójcikowska

¹ Prezentowana mapa stanowi aktualizację mapy opublikowanej w „Polityka na talerzu. Przewodnik po agroekologii i suwerenności żywnościowej”, Warszawa 2020.

Europejski Zielony Ład (EŁZ) to ramowa inicjatywa kierująca Unię Europejską na drogę ekologicznej transformacji w celu osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r.

Nie obejmuje on wyłącznie rolnictwa, ale także inne sektory europejskiej gospodarki, w tym m.in. przemysł, energetykę, budownictwo. EŁZ został przyjęty z uwagi na globalną bierność wobec zapobiegania kryzysowi klimatycznemu oraz niechęć we wdrażaniu postanowień Porozumienia paryskiego.

Europejski Zielony Ład został po raz pierwszy zakomunikowany przez Komisję Europejską w 2019 roku. Jego części, które mają bezpośredni wpływ na rolnictwo, to Strategia „Od pola do stołu” oraz Strategia na rzecz ochrony różnorodności biologicznej.

Geneza Europejskiego Zielonego Ładu

STRATEGIA „OD POLA DO STOŁU”

Jej celem jest zmiana na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego.

Główne założenia:

- zmniejszenie ogólnego stosowania i ryzyka stosowania pestycydów chemicznych o 50% oraz stosowania bardziej niebezpiecznych pestycydów o 50% do 2030 roku,
- zmniejszenie strat składników pokarmowych o co najmniej 50%, przy jednoczesnym zapewnieniu, że nie nastąpi pogorszenie żyzności gleby - ograniczy to zużycie nawozów o co najmniej 20% do 2030 roku,
- zmniejszenie ogólnej sprzedaży środków przeciwdrobnoustrojowych w UE dla zwierząt hodowlanych i akwakultury o 50% do 2030 roku,
- co najmniej 25% gruntów rolnych UE w rolnictwie ekologicznym do 2030 roku,
- znaczący wzrost ekologicznej akwakultury.

STRATEGIA NA RZECZ RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Jej celem jest ochrona przyrody i odwrócenie degradacji ekosystemów.

Główne założenia:

- powstanie obszarów chronionych na 30% gruntów w Unii Europejskiej i 30% mórz UE,
- odbudowa zniszczonych ekosystemów,
- nienaruszalność pierwotnych lasów,
- renaturalizacja 25 000 km rzek,
- zasadzenie 3 miliardów drzew do 2030 roku,
- 20 mld rocznie na ochronę różnorodności biologicznej.

Bardzo ważne, by zrozumieć, że powyższe założenia odnoszą się do całej Unii Europejskiej. Natomiast, każde państwo członkowskie negocjuje ich wdrożenie osobno, przyjmując inne wartości do osiągnięcia, w zależności od sytuacji wyjściowej w danym kraju.

Autorka: Justyna Zwolińska

Prawniczka, wykładowczyni i publicystka specjalizująca się w zagadnieniach dotyczących polityki jakości i ochrony środowiska w rolnictwie, polityki żywnościowej, wspólnej polityki rolnej oraz dobrostanu zwierząt gospodarskich. Wykładowczyni na podyplomowych studiach „Prawo o żywności” oraz „Prawa zwierząt” na Uniwersytecie SWPS. Wieloletnia współpracowniczka organizacji pozarządowych zajmujących się rolnictwem, ochroną środowiska i zwierząt. Członkini Stowarzyszenia Prawnicy na Rzecz Zwierząt oraz Forum Rolnictwa Ekologicznego im. Mieczysława Górnego. Członkini Rady Fundacji Strefa Zieleni. Członkini grupy IFOAM „Farm Animal Welfare”. Ekspertka w Programie ONZ Climate Leadership przy UNEP/GRID. Od 2023 r. członkini Zespołu Klimat/Środowisko w ramach inicjatywy „Nasz Rzecznik”. Koordynatorka ds. rzecznictwa Koalicji Żywa Ziemia.

INSTYTUT SPRAW
PUBLICZNYCH

koalicja żywa ziemia

Instytut Spraw Publicznych**Program Zrównoważonego Rozwoju i Polityki Klimatycznej****Koalicja Żywa Ziemia**

Publikacja wydana dzięki wsparciu
European Climate Foundation

© Copyright by Instytut Spraw Publicznych,
Warszawa 2024

Przedruk materiałów Instytutu Spraw Publicznych w całości lub części możliwy jest wyłącznie za zgodą Instytutu. Cytowanie oraz wykorzystywanie danych empirycznych dozwolone jest z podaniem źródła.

Redakcja językowa i korekta: Katarzyna Banul-Wójcikowska

Skład i opracowanie graficzne: Studio Graficzne Papercut

WYDAWCA

Fundacja Instytut Spraw Publicznych
ul. Szpitalna 5 lok. 22
00-031 Warszawa